

NYHEDSBREV

Johannes Jørgensen Selskabet

April 2006

4. årg.

Nr. 1

SVENDBORG – ASSISI

1866 – 1956 – 2006

*Digterens grav på
familiegravstedet
på Svendborg
kirkegård.
Fot. Nanna Drejer*

MINDEARRANGEMENTER I SVENDBORG MANDAG DEN 29. MAJ

Efter lange og grundige forberedelser fra både selskabets og Svendborg Kommunes side, kan vi nu præsentere programmet for mindedagen for Johannes Jørgensen i anledning af 50 året for hans død. Dagen giver ikke kun en god anledning til at gøre opmærksom på vores store digter, men er samtidig skæringsdagen for åbningen af hans omfattende arkiver, som samtidig vil blive overført fra Svendborg Bibliotek til Det Kgl. Bibliotek i København. Det vil med andre ord sige, at nu kan den egentlige forskning i digterens liv og forfatterskab endelig tage form.

Med mindedagen og den megen opmærksomhed, som både selskabet og kommunen har gjort omkring Johannes Jørgensen, er det naturligvis også hensigten at vække danskerne til fornyet interesse for ham og hans store og rige forfatterskab.

Mindedagens program kommer til at se ud som nedenfor, idet vi kun kan anbefale så mange som muligt af selskabets medlemmer til at møde frem og være med til at højtideligholde dagen.

Mindestenen er bekostet af Svendborg Kommune efter ide af Johannes Jørgensen Selskabet og efter tegning af tegnerne J. K. Almquist og Stig Holsting. Stenen er udarbejdet af Frederiksberg Stenhuggeri i København.

Oprindelig var det tanken at placere stenen i et anlæg ved siden af Sankt Knuds kirke, men da omfattende anlægsarbejder i området trækker ud, blev ideen opgivet, og i stedet valgte man placeringen ved biblioteket, der dagligt passerer af mange mennesker.

MINDEDAGEN I ANLEDNING AF
JOHANNES JØRGENSENS
50 ÅRS DØDSDAG

Mandag den 29. maj 2006

DAGENS PROGRAM

Kl. 9:00

Svendborg By og Johannes Jørgensen Selskabet lægger krans på digterens grav på Svendborg Kirkegård.

Kl. 9:45

Afsløring af mindesten for Johannes Jørgensen ved Svendborg Biblioteks hovedindgang. Taler af formanden for Kulturelt Udvalg Inga-Britt Olsen og Johannes Jørgensen Selskabets formand, Stig Holting. Afsløringen af mindestenen foretages af borgmester Lars Erik Hornemann. Efter afsløringen er der forevisning af bibliotekets udstilling.

Kl. 11:00

Festmesse i den katolske Sankt Knuds Kirke, Havnegade 1. Messen celebreres af biskop Czeslaw Kozon, København.

Som repræsentant for Sacro Convento i Assisi er Br. Theodor Jürgensen OFM blevet inviteret af Svendborg by. Br. Theodor Jürgensen er for tiden bosiddende i franciskanerklosteret i Roskilde.

Johannes Jørgensens Mindestuer i Fruestræde i Svendborg vil være åbne fra kl. 10 – 17, hvor DRs film med bl.a. Johannes Jørgensen selv, vil blive forevist. Desuden vil udstillingen på biblioteket om Johannes Jørgensen være åben i bibliotekets åbningstid.

RADIOUDSENDELSE.

Søndag den 28. maj udsender radioens P 2 kl. 20-23 en temaudsendelse under titlen "Tårnkunstner i et lavland" om vilkårene for den religiøst farvede kunst i Danmark i det 20. årh. og i dag med udgangspunkt i Johannes Jørgensens liv og forfatterskab.

DEN HELLIGE KATERINA AF SIENA

Interview med P. Alfredo Scarciglia O.P., Siena

af

Birgit Malling Eriksen

I december 2005, 90-året for Johannes Jørgensens "Den hellige Katerina af Siena", boede jeg endnu engang i Siena på vores fælles hotel, Chiusarelli, hvor han boede da han skrev bogen. I forordet skriver han at bogen "er skrevet i Siena, to hundrede Skridt fra Fædrenehjem, under Lyden af de rungende Klokker i hendes kære San Domenico". Til et interview med en præst om Johannes Jørgensens bog og Santa Caterina havde APT di Siena skaffet mig kontakt til Padre Alfredo i Basilica di San Domenico - helgenindens egen kirke som også kaldes "basilica cateriniana".

I studereværelset med bøger fra gulv til loft bad Padre Alfredo mig tage plads over for sig ved det enorme skrivebord i massivt, mørkt træ. Indledningsvis gav jeg ham mit visitkort. Derpå fiskede jeg forskelligt materiale om Johannes Jørgensen frem af min mappe og følte mig næsten som en PR-agent. For man kan vel ikke gå ud, fra at en italiensk præst anno 2005 har noget særligt kendskab til Johannes Jørgensen. Jeg gav ham Johannes Jørgensen Selskabets folder, en oversigt over bogoversættelser, kopier af forsiderne til den danske og den italienske udgave af "Den hellige Katerina", samt fotos fra Mindestuerne i Svendborg med blandt andet Den italienske Kroneorden og Den pavelige Gregoriusorden.

Padre Alfredo var virkelig interesseret, og det endte vist med at han stillede mig flere spørgsmål end jeg stillede ham. Han var yderst venlig og særdeles engageret, og det overraskede ham at høre at Johannes Jørgensen havde boet på Hotel Chiusarelli, kun 50 meter fra San Domenico, da han skrev om den hellige Katerina. Vi talte sammen i næsten en time, og her er nogle af de spørgsmål jeg fik stillet ham:

BM: Hvor mange biografier er der skrevet om Santa Caterina?

PA: Der er skrevet rigtig mange. Jeg har ikke det eksakte tal. Nogle af biografierne er på andre sprog, bl.a. arabisk og kinesisk. Faktisk er jeg ved at indrette et bibliotek kun om Santa Caterina.

BM: Hvor stor interesse er der for Santa Caterina i dag i forhold til tidligere?

PA: I de sidste ti år har der været stor interesse for hende.

BM: Hvilke biografier har De læst?

PA: Jeg har læst Giovanni Joergensens. Desuden har jeg læst Raimondo da Capua, Caffarini, Sant'Antonino, Ferretti ...

(Her tillod jeg mig at afbryde Padre Alfredo, hvilket jo ikke var høfligt, men jeg havde på fornemmelsen at det var en meget lang liste)

BM: Hvad mener De om Giovanni Joergensens biografi sammenlignet med de andre biografier?

PA: Den er anderledes. Den gør et stort indtryk på læseren. Forfatteren illustrerer så godt både byen, gaderne, landskabet. Han taler ikke om en kvinde. Men han møder hende. Han gør hende levende.

BM: Der er jo mange senesiske helgener. Faktisk har Giovanni Joergensen skrevet, at Siena er helgenernes by. Hvilke helgener er de vigtigste for Seneseren af i dag?

PA: Santa Caterina er den vigtigste. For øvrigt er der i dette sogn mindst 100 helgener.

BM: Og Santa Caterinas betydning i dag?

PA: Den er uforandret. Fordi hun efterlader en stor og vigtig åndelig arv til alle tider.

BM: Hvad er den?

PA: Man skal give til Gud det, som man selv forventer af Gud. Til Gud skal man give *alt!*

(Jeg beskrev nu Johannes Jørgensen's besværligheder den 30. april 1912, fordi han havde misforstået datoen for den hellige Caterinas fest, og spurgte Padre Alfredo hvornår festen finder sted i 2006).

PA: Datoen afhænger af ugen. Enten er det søndag før eller søndagen efter d. 29. april. I 2006 er det søndag d. 30. april. Men der sker også noget på selve dagen, d. 29. april.

BM: Hvad foregår der?

PA: Om lørdagen d. 29. er der foran den sorte statue en hyldest med blomster. Til stede vil være en kardinal fra Rom. I Domkirken vil der være koncert. Søndag formiddag bliver der ofret olie til Caterinas lampe. Efter højmessens er der en højtidelighed, hvor alle bydelene deltager.

Om eftermiddagen kommer en repræsentant fra Staten. Der vil være borgmesterens hilsen. På Piazza del Campo vil der være velsignelse med Santa Caterinas relikvie.

BM: Er der lavet en film om Caterina?

PA: Ja. Den kan købes i kirkens butik. Jeg har selv været med til at

JOHANNES JØRGENSEN
DEN HELLIGE
KATERINA AF SIENA

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
1 9 2 8

Andrea Vannis billede af den hellige Katerina, som pryder omslaget af 2. udgaven på dansk, betragtes som det tætteste man kan komme et portræt af helgeninden, idet maleren var hendes samtidige og kendte hende.

lave en film til "Canale 3 Toscana", men den er ikke i handel.

Padre Alfredo er selv forsker og forfatter med Santa Caterina som speciale. Han forærede mig to af sine publikationer: "La Cella del Cuore di Caterina da Siena" og "Le Stigmate di Santa Caterina da Siena". Vi mødtes igen senere, idet han havde nogle spørgsmål til det materiale, jeg havde givet ham. Han var meget interesseret i at vide, om han havde forstået rigtigt, hvilke sprog Johannes Jørgensens Katerina-bog er oversat til. Og han fremhævede at "*det er Giovanni Joergensens store fortjeneste, at han med sin smukke biografi og de talrige oversættelser til mange andre sprog har gjort Santa Caterina kendt i hele verden!*"

Han forærede mig ved samme lejlighed et skrift: "Associazione Internazionale dei Caterinati". Jeg var straks interesseret, for Johannes Jørgensen skriver jo netop i sit forord at han blev "en begejstret *Caterinato*, og som Kvinden paa Andrea di Vannis Freske i "Cappelladelle Volte" knælede ogsaa jeg ned og rørte ydmygt med mine Læber den blege Haand, der uden noget ydre Stigma var gennemboret af Kristi Vundes Smerte." Derfor vil det utvivlsomt glæde Johannes Jørgensen, hvis jeg giver følgende oplysninger videre:

I Siena findes foreningen "Associazione Internazionale dei Cateri-

nati" for dem der ønsker at være åndelige børn af Santa Caterina, der jo nu - udover at være skytshelgen for Italien – i 1970 også blev ophøjet til Kirkelærer og skytshelgen for Europa. Foreningen medvirker blandt andet til styrkelse af Europas enhed ved genoplivning af de kristne rødder og til fremme af en større solidaritet mellem menneskene for retfærdighed og fred i hele verden. Udover enkeltpersoner kan også kirkelige samfund, undervisningsinstitutioner, grupper, foreninger, ja endda ikke-katolikker og ikke-kristne være medlemmer af "Caterinati". Vedtægterne kan fås ved henvendelse til sekretariatet i Santuario - Casa di Santa Caterina.

Lad mig slutte af med at anbefale følgende Internet-sider til videre læsning:

www.basilicacateriniana.com

www.caterinati.org

www.chiusarelli.com

Derudover er man altid velkommen til at kontakte mig med spørgsmål om Siena.

Telefon: 9740 5645 /

mail: bme1@compaqnet.dk

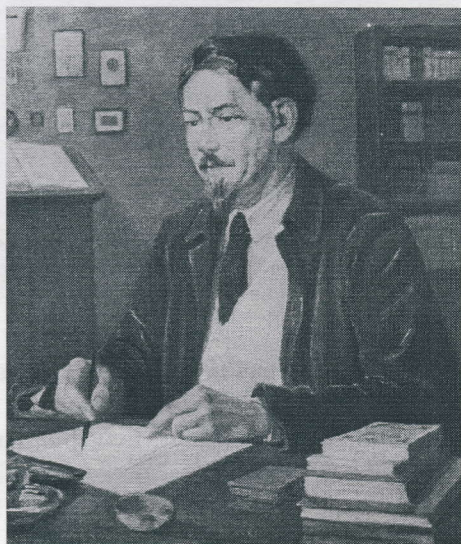
*Pater Alfredo Scarciglia OP
foran Sankt Katerinas alter i
San Dominico i Siena.*

Birgit Malling Eriksen boede i Verona som ung og har lige siden beskæftiget sig med den italienske kultur og tilbragt megen tid i Italien. Senest har hun helliget sig Siena, hvor hun har mange kontakter og tilbringer de fleste højtider. Hun rejser gerne rundt i Danmark med et udvalg af lysbilledforedrag om Johannes Jørgensen og Siena.

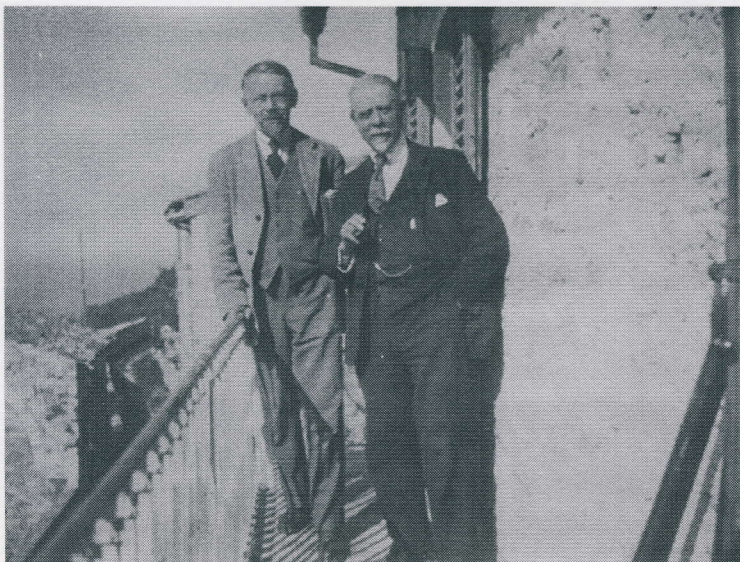
DIGTEREN OG MALEREN

På Frederiksborgsmuseet i Hillerød hænger maleren Johan Rohdes portræt af Johannes Jørgensen ved sit skrivebord i Assisi. Billedet fortæller i hvert fald så meget, at Rohde har besøgt digteren i Assisi. Men det var der mildest talt mange der gjorde, så mange, at Johannes Jørgensen et par gange sukker over den forstyrrelse, det giver. På sin dør havde han et skilt på flere sprog som forkyndte hans træffetider, men det var absolut ikke alle gæster, som respekterede dem. Det var nemlig ikke kun venner og gamle bekendte, som forstyrrede hans eksilerede ensomhed i Assisi. Mange danske - og for den sags skyld også ikke-danske - rejsende opsøgte den berømte danske digter og mente, at med berømmelsen førte også en pligt til at tilfredsstille enhver nyfigenhed ved at åbne sine døre for hvem der kom.

Men Johan Rohde var ikke en tilfældig nysgerrig gæst. Han var en af Johannes Jørgensens gamle venner fra symbolismens dage i København, dog ikke blandt dem der var med i Taarnet som Ludvig Find og Jan Verkade. Sammen med malere som netop Ludvig Find, J. F. Willumsen og Mogens Ballin lod han sig stærkt påvirke af de franske impressionister med en fælles baggrund i digteren Charles Baudelaeres opgør med de franske saloner. Det var især Paul Gauguin, som Ballin og Verkade havde mødt i Frankrig, der kom til at stå som de unge maleres forbillede i årene omkring 1890. Gauguin var blevet dansk gift og boede en overgang i København, inden han forsvandt til Hawaii.

*Johan Rohde: Johannes Jørgensen
i sit arbejdsværelse i Assisi.
Frederiksborgsmuseet*

Johannes
Jørgensen
og maleren
Johan
Rohde på
altanen
ved digte-
rens bolig i
Assisi un-
der male-
rens besøg
i 1922.

Det var dog en fransk malergruppe kaldet *Les Nabis*, et ord fra hebraisk der betyder *profet*, med bl.a. Jan Verkade som medlem, der i Frankrig havde fanget Johan Rohdes interesse. Nabisterne var stærkt symbolistiske i deres formsprog og påvirket af Gauguin. Johan Rohde var en af drivkræfterne bag præsentationen af bl.a. van Gogh i Danmark og ved sit oprør mod naturalismen, var der så at sige tændt for forbindelsen til de ligeledes oprørske litterater.

På den måde kom de unge danske malere til at stå som symbolismens faddere i Dansk malerkunst som Johannes Jørgensen og Sophus Claussen var det for litteraturen. Der opstod derfor en naturlig og stærk samklang mellem maleren Rohde og digteren Jørgensen.

Johan Rohde var blandt de danske malere, som af Kristian Zahrtmann blev opfordret til at rejse med til den abruzziske bjergby Civita d'Antino for at male. Denne bys betydning også for Johannes Jørgensen har været grundigt belyst i tidligere numre af Nyhedsbrevet i forbindelse med nyoversættelsen af hans lille bog om den lille italienske bjergby. I indledningsdigtet til sin bog om Civita d'Antino skriver Johannes Jørgensen – let brødebetyngt – at han aldrig fik besøgt byen i dens velmagtsdage som dansk kunstnerkoloni, selvom han havde kendt flere af kunstnerne. Men i stedet var der altså nogle, som besøgte ham i hans italienske eksil i Assisi, hvor Johan Rohde malede billedet, som i dag hænger på Frederiksborg Slot.

Johan Rohde døde i 1935, 89 år gammel.

sh

Assisis borgmester Costantino overrækker Svendborg Johannes Jørgensens æresborgerbrev 6. november 1966 på digterens 100 års fødselsdag.

REJSEN TIL ASSISI

Der vil snart udgå giroindbetalingskort til rejsedeltagerne i årets Assisirejse til september for indbetaling af depositum. Som ventet var der ingen vanskeligheder med at fylde pladserne op. Prisen bliver 7.000 kr. inkl. halvpension og heldagstur til Alvernerbjerget.

Så snart programmet ligger fast, vil det blive tilsendt deltagerne.

Vi regner med, at der under opholdet vil blive afholdt et fællesarrangement med Assisi Kommune, som har nedsat en komite til at forberede fejringen af Johannes Jørgensen. Deres planer er ret omfattende og vil ikke kunne realiseres medens gruppen er i Assisi, men vi forsøger at få arrangeret et fællesarrangement, da flere af ideerne agtes gennemført i et samarbejde med Johannes Jørgensen Selskabet.

Programmet for rejsen er altså endnu ikke fastlagt i alle detaljer, Rejseledere bliver broder Theodor Jürgensen OFM, (for tiden Roskilde, men som hører til Sacro Convento i Assisi) og selskabets formand.

CD INDSPILNING MED JOHANNES JØRGENSEN TEKSTER

For den, som har et blot flygtigt kendskab til Johannes Jørgensens digtning, vil det ikke være nogen hemmelighed, at digteren havde et påfaldende afslappet forhold til poesiens metrik, med andre ord, så er versefødderne ofte ude af takt. Det kan skyldes mange ting, enten at han ikke tillagde dem betydning, hvis digtene ikke skulle tonesættes alligevel, eller at han netop ved en friere form ville fange og spænde læsernes opmærksomhed.

Uanset hvad motivationen har været, så gør den frie versform det vanskeligt, sine steder umuligt for en komponist at sætte musik til ordene, i hvert fald, hvis samme melodi skal være gennemgående.

Alligevel synes Johannes Jørgensens metriske friheder ikke at have afskrækket komponisterne, for de sidste undersøgelser har vist, at over 130 danske komponister har arbejdet med Jørgensen-tekster. Lad være, at det ofte er de samme tekster, som går igen hos flere af komponisterne, men tilbage står altså det faktum, at vores digter har virket særdeles inspirerende på mange danske komponister.

Dette faktum fører naturligt hen på den mulighed at lave en indspilning, som viser spændvidden i disse kompositioner, som for de flestes vedkommende er skrevet af ret ukendte komponister.

Derfor henvendte vi os til en af de mest estimerede og inspirerende korledere i Danmark, Bo Holten, som i mange år har arbejdet med sit kor Musica Ficta, med hvilket han har indspillet flere plader med danske sange. Det har nu medført, at Selskabet i samarbejde med Bo Holten er ved at forberede en sådan indspilning, som forhåbentlig kan se dagens lys i år, hvor vi på så mange andre måder fejrer Johannes Jørgensen.

sh

OBS - OBS! Påmindelse:

Der vil i dette nummer hos nogle være indlagt et indbetalingskort til manglende betaling af medlemskontingent for 2006. Hvis indbetalingen ikke sker inden udsendelsen af næste blad i slutningen af august, er vi desværre nød til at annullere medlemskabet.

Samtidig gør vi opmærksom på, at der er indgået et par betalinger uden afsendernavn. Derfor har vi ingen mulighed for at vide, hvem vi derved uretmæssigt kommer til at stryge af listen. Man er meget velkommen til at henvende sig til kasserer eller formanden, hvis man er i tvivl.

Mindepladen i Assisi

I sidste nummer bragte vi oversættelsen af ordlyden fra den store mindeplade på Johannes Jørgensens hus i Assisi. Oversættelsen var sprogligt korrekt, men en læser gjorde os venligt opmærksom på, at citatet var af Jørgensen selv og derfor bør gengives i de rette poetiske termer. Dertil kan vi nu yderligere føje, at det korrekt gengives i Vælskland (Livslegenden bd. 3 s. 67) og i virkeligheden er et svar fra Mogen Ballin på en bemærkning af Johannes om Assisis stejle gader. Derfor gengiver vi her citatet, som det fremgår af erindringerne: "Og Byens Trapper og Gader syntes mig at føre op til Stjernerne. "Ja," sagde han (Mogens), "dette er Vejen til Himmeriges Rige".

Mail: mail@johannesjorgensenselskabet.dk

Bankkonto: 0815-0000379115

Johannes Jørgensen Selskabets bestyrelse:

Stig Holsting, Formand, Jagtvej 183 A, 2100 København Ø.

Tlf. 87580303. Redaktør af Nyhedsbrevet.

e-post stig.holsting@mobilixnet.dk

Jørgen Nybo Rasmussen, Næstformand, Svanevej 38, 4000 Roskilde.

Tlf. 46753660. e-post: dacia@e-box.dk

Susanna Figgé, Sekretær, Forchhammersvej 13, 4.tv. 1920 Frederiksberg C.

Tlf. 32961083

Henning Fink-Jensen, Kasserer, Krogmosevej 28, 2880 Bagsværd .

Tlf. 44448703

Ove Klausen, Ottosminde 2, 8900 Randers

Tlf. 86404032. e-post: oklausen@mail.dk